Beslut om föreskrifter om förbud mot vissa sammankomster och tillställningar för att motverka spridningen av det virus som orsakar covid-19

Beslut

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 3 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617) följande.

1 § I förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, finns bestämmelser om att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än visst i förordningen angivet antal deltagare, tills vidare inte får hållas inom Sverige.

Dessa föreskrifter innehåller ytterligare begränsningar i fråga om att hålla sådana inom Uppsala län.

2 § Sådana allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar som avses i 1 § tredje stycket förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar får tills vidare inte hållas med fler än åtta deltagare inom Uppsala län.

3 § Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot vad som sägs i dessa föreskrifter finns i 2 kap. 29 § ordningslagen (1993:1617).

Dessa föreskrifter träder i kraft den 24 november 2020.

Bakgrund

Den 12 mars 2020 trädde förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, fortsättningsvis förbudsförordningen, i kraft. Ursprungligen gällde att maximalt 500 deltagare fick delta i allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Från och med den 29 mars 2020, gällde i stället maximalt 50 deltagare.

Den 1 november ändrades förbudet igen på så sätt att begränsningen om 50 deltagare inte längre gäller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med högst 300 sittande deltagare, om var och en av deltagarna anvisas en sittplats med minst en meters avstånd till andra deltagare och det även i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att

hålla det avståndet till varandra vid sammankomsten eller tillställningen. Två deltagare som är i sällskap med varandra får anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra.

Förbudet gäller inte allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, med undantag för danstillställningar (ny lydelse från och med den 1 november 2020 som nu gäller till och med den 23 november 2020), som hålls på sådana serveringsställen som omfattas av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Det innebär att för danstillställningarna gäller begränsningen på högst 50 deltagare.

Den 3 november trädde Folkhälsomyndighetens föreskrifter om ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen i kraft. Ändringarna innebär bland annat att när konserter, idrottsevenemang och liknande verksamheter anordnas på eller invid ett serveringsställe, ska den som driver serveringsstället organisera verksamheten så att besökare sitter ned. Antalet besökare i samma sällskap ska dessutom uppgå till högst åtta personer.

Länsstyrelsen i Uppsala län har den 29 oktober (dnr 213-8275-2020, föreskrift 03FS 2020:12) och den 17 november (dnr 213-8890-2020, föreskrift 03FS 2020:14) beslutat om lokala föreskrifter med begränsningar i ordningslagen som innebär att deltagarantalet begränsas till 50 personer oavsett sammanhang och plats. Länsstyrelsen föreskrifter upphör att gälla den 24 november.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har den 20 november 2020 beslutat att ändra förbudsförordningen på så sätt att det är förbjudet att anordna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare. Det tidigare undantaget för sådana sammankomster och tillställningar som hålls på serveringsställen har samtidigt tagits bort.

Regeringen har även beslutat att från begränsningen om maximalt åtta deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar undanta allmänna sammankomster för religionsutövning som hålls med anledning av dödsfall, om antalet inte är fler än 20.

Förordningsändringarna träder i kraft den 24 november 2020 och bestämmelserna gäller tills vidare.

Av motiven till förändringen (promemorian Förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare [Ju2020/04130]) framgår i huvudsak följande. Smittspridningen av det nya coronaviruset har ökat kraftigt under hösten och läget är nu mycket allvarligt. Antalet personer med covid-19 som vårdas på sjukhus och inom intensivvården har ökat i flera regioner och allt fler avlider av sjukdomen. Skärpta lokala allmänna råd har införts i flera regioner. Eftersom ändringen innebär inskränkningar av de ekonomiska konsekvenserna och de ytterligare inskränkningarna i grundlagsfästa fri- och rättigheter som den innebär bör ändringen inte gälla längre än absolut nödvändigt enligt regeringens bedömning. Förordningen kommer, i nära dialog med Folkhälsomyndigheten, att omprövas kontinuerligt. Utgångspunkten är att den föreslagna begränsningen inte ska gälla längre än fyra veckor.

När det gäller frågan om det nuvarande undantaget för sittande deltagare gör regeringen bedömningen att det ska behållas. För dessa arrangemang kvarstår därmed gränsen om

maximalt 300 deltagare om var och en av deltagarna anvisas en sittplats med minst en meters avstånd till andra deltagare och det även i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla det avståndet till varandra vid sammankomsten eller tillställningen. Två deltagare som är i sällskap med varandra får anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra. Regeringen hänvisar till att länsstyrelserna får utnyttja den möjlighet som finns för att lokalt begränsa detta deltagarantal om det anses finnas skäl för det.

Det ovan anförda innebär att förbudsförordningens första paragraf från och med den 24 november har följande lydelse (SFS 2020:1000).

> *1 § Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare får tills vidare inte hållas inom Sverige.*
>
> *Förbudet gäller inte allmänna sammankomster för religionsutövning som hålls med anledning av dödsfall, om antalet deltagare inte är fler än 20.*
>
> *Förbudet gäller inte heller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med högst 300 deltagare, om var och en av deltagarna anvisas en sittplats med minst en meters avstånd till andra deltagare och det även i övrigt skapas förutsättningar för deltagarna att hålla det avståndet till varandra vid sammankomsten eller tillställningen. Två deltagare som är i sällskap med varandra får anvisas sittplatser närmare än en meter från varandra.*

Länsstyrelsen har den 20 november remitterat ett förslag om ytterligare begräsningar bland annat ifråga om deltagarantalet för sittande publik samt en konsekvensbeskrivning med anledning av förslaget till kommunerna, myndigheter och representanter för näringsliv och föreningsliv. Av missivet framgick att svar skulle inges senast den 23 november kl.10.00 och att svar som inkommer därefter kommer att beaktas inom ramen för länsstyrelsens kontinuerliga omprövning av en eventuell begränsning. Följande svar har inkommit med anledning av Länsstyrelsens förslag och konsekvensutredning.

Ingen remissinstans avstyrker förslaget uttryckligen eller har några större invändningar mot förslaget eller konsekvensutredningen.

Majoriteten av de som hörts av, bland andra *Folkhälsomyndigheten*, *Heby kommun*, *Håbo kommun*, *Knivsta kommun*, *Kuratorskonventet*, *Migrationsverket*, *Polismyndigheten Region Mitt*, *Svenska kyrkan, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA), Region Uppsala, RF-SISU Uppland, Tierps kommun*, *Uppsala Universitet*, *Valsätra kyrkan, Uppsala kommun* och *Älvkarleby kommun,* tillstyrker eller har ingen erinran mot förslaget och konsekvensutredningen.

Uppsala kommun har tillagt att den förespråkar en kontinuerlig dialog om konsekvenserna av förslaget till exempel i samband med Krissamverkansrådets veckovisa möten eftersom en sådan dialog kan underlätta förståelse, planering och acceptans av förbudet.

Valsätra Kyrkan har önskat förtydliganden beträffande frågan om hur deltagarantalet för begravningar ska beräknas samt anfört den fortsatta remitteringen bör utöver Svenska kyrkan rikta sig till Uppsala Kristna råd.

Regelrådet och *Östhammars kommun* har avstått från att yttra sig i ärendet p.g.a. den korta svarsfristen.

Visita har anfört att människors hälsa måste sättas i främsta rummet och att de har förståelse för att det kräver olika typer av åtgärder beroende på smittspridningen. Läget för näringsliv m.m. är akut och det är viktigt att företagen får bedriva verksamhet på ett så normalt och fungerade sätt som möjligt. De begränsningar som har införts påverkar möjligheterna att få bedriva verksamhet och är så allvarliga att de i praktiken innebär ett näringsförbud. Vidare bör noteras att serveringsställen m.m. omfattas av en rad krav för åtgärder som motverkar spridningen av det nya coronaviruset. Kommunerna utövar också tillsyn för att dessa krav efterlevs. Den statistik som Visita tagit fram visar också att regleringen som gäller serveringsställen har god effekt. Det anförda talar enligt Visita för att det nuvarande undantaget som rör arrangemang med sittande publik inte bör begränsas. Det bör därför vara möjligt att anordna arrangemang med 300 deltagare i sittande publik. Det finns även skäl att noggrant avväga om de begränsningar som genomförs är nödvändiga. Vidare finns behov av ytterligare statliga stöd till näringslivet.

RF-SISU Uppland har tillagt att den står bakom förslaget men önskar förtydliganden avseende barn- och ungdomsidrotten som behöver fortsätta bedriva idrottsträning under coronasäkra former.

Vilket stöd har Länsstyrelsen för beslutet

Genom 3 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617) får länsstyrelsen meddela föreskrifter om förbud mot att inom länet eller en del av det hålla allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar med färre deltagare än som anges i 1 § i den nya förordningen, om det är nödvändigt för att motverka epidemi.

Det innebär att länsstyrelsen får meddela föreskrifter om förbud eller begränsa deltagarantalet vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Motivering till beslutet

Smittspridningen av det nya coronaviruset har under hösten ökat kraftigt och läget i Sverige är nu mycket allvarligt. Antalet personer med covid-19 som vårdas på sjukhus och inom intensivvården har ökat i flera regioner och allt fler avlider av sjukdomen. Skärpta lokala allmänna råd har införts i de flesta regioner. Trots dessa skärpta restriktioner är den allmänna smittspridningen fortsatt hög i princip i hela Sverige. För att läget inte ska förvärras är det viktigt att de sociala kontakterna nu ytterligare begränsas i länet. Samtidigt får begränsningarna inte sträcka sig längre än vad som är absolut nödvändigt med hänsyn till de syften som bär upp begränsningen. Detta gäller särskilt den grundlagsskyddade mötes- och demonstrationsfriheten.

Förbudsförordningen gäller i hela landet men varje länsstyrelse kan besluta om egna lokala föreskrifter om förbud mot att inom länet eller en del av det hålla allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar eller att begränsa deltagarantalet till färre än åtta eller 300 deltagare. (Jfr dock att det enligt Riksdagens ombudsmän [JO] kan krävas ett deltagarantal på cirka 5–10 personer för att en sammankomst ska anses vara allmän (prop. 1992/93:210 s. 241).

Att begränsa grundlagsfästa rättigheter är en extraordinär åtgärd som bör användas med stor försiktighet och på ett sätt som inte är mer inskränkande än vad som är nödvändigt.

Med hänsyn till regeringens beslut den 20 november uppkommer frågan om det finns skäl för Länsstyrelsen att begränsa deltagarantalet för allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med sittande publik. När det gäller den frågan har Region Uppsalas smittskyddsläkare meddelat att det med hänsyn till smittspridningen finns skäl för en sådan begränsning.

Folkhälsomyndigheten har vidare den 17 november 2020 beslutat om att förlänga de lokala allmänna råden med inskränkningar inom Uppsala län, som meddelades den 29 oktober 2020. Förlängningen gäller till och med den 13 december 2020 men kan förlängas.

De lokala allmänna råden innebär bland annat att den som vistas i Uppsala län ska undvika resa med kollektivtrafik och om möjligt, undvika fysisk kontakt med andra personer än de som man bor tillsammans med.

Vidare bör nämnas att majoriteten av remissinstanserna tillstyrker länsstyrelsens förslag eller har inga invändningar mot det. Ingen remissinstans har uttryckligen avstyrkt förslaget. Visita har framfört att de åtgärder som vidtagits kan tala mot att det finns skäl för ytterligare begränsningar. Som framgår ovan gör emellertid smittskyddsläkaren vid Region Uppsala bedömningen att det för närvarande finns skäl att begränsa deltagarantalet även för sittande publik. Även Folkhälsomyndighetens bedömning talar för att det är nödvändigt att nu begränsa detta deltagarantal. Mot denna bakgrund anser Länsstyrelsen att det även med beaktande av de krav som ställs på serveringsställen är nödvändigt att införa en begränsning som rör deltagarantalet vid arrangemang med sittande publik. Länsstyrelsen inför därför en begränsning som rör undantaget för sittande deltagare enligt 1 § tredje stycket förbudsförordningen. Begränsningen innebär att deltagarantalet även för dessa arrangemang blir åtta personer.

Vid bedömningen av förslagen har Länsstyrelsen beaktat proportionalitetskravet i 2 kap. 21 § regeringsformen.

Med hänsyn till att begränsningen innebär en inskränkning i grundlagsstadgade fri- och rättigheter gör länsstyrelsen bedömningen att begränsningen inte bör gälla längre än det är absolut nödvändigt. För att kongruera med den av regeringen beslutade ändringen om deltagarantalet föreslås föreskriften gälla tills vidare. Den kommer dock, i nära dialog med smittskyddsläkaren, att omprövas kontinuerligt. Utgångspunkten är att den föreslagna begränsningen inte ska gälla längre än fyra veckor.

Sammantaget innebär Länsstyrelsens föreskrifter att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inom länet inte får samla fler än åtta deltagare. Dock gäller det av regeringen beslutade undantaget för allmänna sammankomster för religionsutövning som hålls med anledning av dödsfall, om antalet deltagare inte är fler än 20.

Konsekvensutredning

Konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning har genomförts i en promemoria den 20 november som finns diarieförd i ärendet. Promemorian har remitterats. De remissvar som hittills inkommit framgår ovan. Det finns även möjlighet för remissinstanser att lämna synpunkter i efterhand. De synpunkter som kommer till myndigheten efter remisstidens utgång kommer att beaktas vid kontinuerliga omprövningar av beslutet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Föreskriften meddelas med stöd av 2 kap. 15 § ordningslagen (1993:1617) och 3 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617), jfr med den hänvisning som finns i 2 § förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar till nämnda bemyndigande.

Information

Länsstyrelsens tidigare beslut om lokala föreskrifter finns i ärenden med dnr. 213-8275-2020 och 213-8890- 2020. I ärende med dnr 213-8606-2020 finns Länsstyrelsens tidigare konsekvensutredning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med chefsjurist Solmaz Vikström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. länsråd Cecilia Magnusson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Folkhälsomyndigheten

Företagarna Uppsala län

Forsmarks Kraftgrupp AB

Handelskammaren i Uppsala län

Islamska föreningen

Katolska kyrkan

LRF Mälardalen

Länets kommuner

Mellersta militärregionen

Migrationsverket

Polismyndigheten

Region Uppsala

Svenska kyrkan

Sveriges lantbruksuniversitet

Statens veterinärmedicinska anstalt

Säkerhetspolisen

Regelrådet
Trafikverket
Uppsala universitet
Kuratorskonventet
Musikförläggarna
RF-SISU Uppland
Sponsrings & Eventsverige
Svensk scenkonst
Svenskt Näringsliv Uppsalaregionen
Uppsala Kristna råd
Uppsala studentkår
Visita Svensk besöksförening